

březen 2019

S jarem přinášíme informace převážně o nových výkupech. Ale nejen o nich...

Další výkupy v Bílých Karpatech – Ščůrnica...

Ščůrnica je větší o 1,6 ha!

Koncem loňského roku se nám podařilo dojednat a nyní vykoupit další klíčový pozemek na Ščůrnici. Jen pro připomenutí – Ščůrnica je komplex přírodě blízkých, převážně jedlobukových lesů, kde se snažíme nechat v maximální možné míře volnost přirozeným procesům. Výměra pozemků ve vlastnictví či spoluvlastnictví Českého svazu ochránců přírody se již blíží 37 hektarům. Rozkládají se na úbočí vrchů Ploščiny, Černá hora a Polomy, jižním směrem sestupují do údolí Kolšov.

Nově vykoupený pozemek je mimořádný tím, že je prvním, který spadá na severozápadní stranu hřebene Ploščin. Rádi bychom, aby Ščůrnica v budoucnosti zahrnovala co nejširší škálu expozic i výškových poměrů nejsevernější části bělokarpatského masivu, nyní jsme k tomuto cíli opět o krok blíž.

Krom jedlí a buků zde najdeme i duby, javory, břízy či třešně. Nejstarším stromům je kolem 80 let, les zde vznikl spontánně na bývalých pastvinách.

Pár fotografií z nově vykoupeného pozemku na Ščůrnici. Foceno loni na podzim, při vyjednávání výkupu a obhlídce terénu (foto Mirek Janík)

...a Ploščiny

Když jsme dojednávali výkup Ščůrnice, naskytla se nám nečekaná příležitost – vlastníci projevili přání prodat i další pozemky, které v této části Karpat mají, protože „co s nimi“. Ty „další pozemky“ jsou kouskem vzácné horské pastviny ve vrcholové části Ploščin, tedy doslova na hranici Ščůrnice. Pozemkový spolek Kosenka se o ně ve spolupráci s místními pastevci ovčí stará již dlouhé roky. A přesto, že je aktuálně nic neohrožuje (jsou součástí státní rezervace), viděli jsme v jejich vlastnictví minimálně dvě výhody – vlastnické právo nám umožní mít

silnější vliv i na tuhle lokalitu, která tvoří se Ščůrnicí nedílný celek (však ve všech materiálech píšeme o typické Valašské krajině, tvořené na jedné straně divokými horskými lesy a na straně druhé kulturními pastvinami plnými orchidejí a jalovcových keřů) a také mít pod kontrolou část vnější hranice Ščůrnice, která samozřejmě neprobíhá přesně po hranici pozemků, ale s pastvinou se tak různě prolíná. Takže jsme kývli a jsme nově i vlastníky 0,7 ha pastviny.

Navíc tyto pozemky mají pro místní ochránce přírody doslova symbolický význam. Před nějakými čtyřiceti lety právě tady začaly jejich snahy o ochranu tohoto kousku Bílých Karpat. Měl se tu totiž, na jednom z nejkrásnějších a nejvzácnějších míst severní části pohoří, stavět horský hotel. I v tehdejších poměrech se místním lidem – vesměs trampům – podařilo rozpoutat kampaň, která za pomoci odborných argumentů i nějakého toho přesvědčování „na správných místech“ dokázala stavbě hotelu zabránit.

„Za ty roky se nám některé věci propojily, aniž bychom to jakkoliv plánovali“ vzpomínal před

Horské pastviny na Ploščinách, s krásným výhledem až hluboko do slovenských hor (foto Kateřina Landová a Jan Moravec)

Další kousek Kamence

V uplynulých měsících jsme koupili také další půlhektar na Kamenci. Oproti předchozím výkupům má dvě specifika – jde o první pozemek přímo v nivě Radnického potoka (ostatní pozemky ve vlastnictví ČSOP leží výše ve svahu, buď jde o louky na terase nad potokem, a nebo o skalnaté svahy ještě výš) a také první pozemek na levém

Práce na Zbytkách se rozběhly

Výkupem pozemků starost o lokalitu nekončí, nýbrž začíná. A mnohdy nejde pouze o vlastní péči. Pár pozemků na Zbytkách se loni kupovalo s jasným záměrem - pokusit se "dřevorubecky" obnovit zdejší slatiny a selské řídké pařeziny, postupem času proměněné v temné neprostupné houštiny, a napomoci tak přežití zbývajících vzácných druhů (zejména rostlin a hmyzu), případně umožnit návrat některým z těch v minulosti zde vyhubeným. Z biologického hlediska celkem jednoznačné. Z hlediska úředního několik měsíců papírování. Lesní

několika lety v rozhovoru pro časopis Ochrana přírody Mirek Janík z Pozemkového spolku Kosenka. „Když jsme bojovali proti hotelu, vůbec jsme netušili, že bychom se někdy mohli zajímat o ty lesy tam, že bychom je dokonce mohli vykoupit a vytvořit tam soukromou rezervaci, která ve spojení se státní rezervací na vrcholu dneska tvoří krásný veliký přírodní celek. Kdybychom tenkrát proti hotelu nebojovali, nikdy by se to nepodařilo.“ ... A že za dalších patnáct let se dokonce staneme vlastníky kusu té rezervace, kusu té plochy, kde měl tehdy hotel stát, chce se doplnit. Cesty osudu jsou nevyzpytatelné a štěstí přeje připraveným.

břehu potoka. Pozemek roky neudržovaný, tedy v současné době značně zarostlý, má velký potenciál při vhodném managementu rozšířit plochy pro zdejší mokřadní modrásky. A vzhledem k tomu, že jádro modráskových luk zde „není na prodej“, určitě bude pro budoucnost dobré mít v rukou alespoň tuto rezervu.

zákon, přírodní rezervace, ochranné pásmo vodního zdroje... K tomu nějaké ty kompetenční nejasnosti. Ale podařilo se, na české poměry i relativně rychle. Zejména díky vstřícnosti a pochopení všech, se kterými jsme v této záležitosti jednali.

Na přelomu roku se tak (i díky finanční podpoře programu NEGAS Blíž přírodě) rozběhly vlastní práce. Všimli se jich i novináři, několik reportáží najdete na našem webu (www.mistoproprrodu.cz) a facebooku.